

Meer vrouwelijke waterschapsbestuurders gewenst

'Ga op die zeepkist staan'

— Bina Ayar

Meer vrouwen in het bestuur van waterschappen! Dat is wat Unievoorzitter en dijkgraaf van Waterschap Groot Salland Sybe Schaap wil. Hij maakte daarom een jaar lang deel uit van het Ambassadeursnetwerk Besturen, samen met prominenten als burgemeester Ivo Opstelten, Tweede Kamerlid Nebahat Albayrak en Erika Terpstra. Het netwerk hield 10 oktober zijn slotbijeenkomst, maar de missie van Schaap is nog lang niet voltooid.

— In veel besturen is de meerderheid man. Bij waterschapsbesturen is het aandeel mannen nog net iets hoger dan bij de rest van de maatschappelijke en politieke organisaties waar het netwerk ijvert voor emancipatie. Daarom is Schaap het deelproject 'Vergroten Diversiteit Waterschapsbesturen 2008' gestart. In dat jaar moeten er concreet meer vrouwelijke bestuurders zijn. Het project staat nu onder leiding van dijkgraaf Monique de Vries.

— Een evenredige vertegenwoordiging verhoogt de kwaliteit van besturen, is het uitgangspunt van het Ambassadeursnetwerk, een initiatief van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in samenwerking met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Schaap is precies die mening toegedaan. "Een bestuur is een vertegenwoordiging van het publiek. Dat bestaat ook voor de helft uit vrouwen. Er zijn geen argumenten te bedenken waarom dat in besturen niet hetzelfde zou zijn." Anders dan het gangbare vooroordeel wil, namelijk dat vrouwen emotioneler zijn dan mannen, denkt de Unievoorzitter dat vrouwen juist de broodnodige kalmte brengen in het bestuur. "Mannen zijn over het algemeen wat haniger. Vrouwen zijn objectiever en kunnen ook eens afstand nemen. Dat is natuurlijk ook een vooroordeel, maar ik loop al aardig wat jaren mee, en dan valt je het een en ander op."

— Toch prevaleert het argument van evenredige vertegenwoordiging boven die van de typisch vrouwelijke kwaliteiten –wat die ook mogen zijn– die vrouwen inbrengen. "Het feminisme heeft jarenlang de verschillen tussen vrouwen en mannen benadrukt, maar uiteindelijk gaat het om individuele verschillen." "Je hebt goede bestuurders en minder goede bestuurders," beaamt Monique de Vries, een van de drie vrouwelijke dijkgraven die de waterschappen rijk zijn. Bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier ondervindt ze net zo weinig obstakels om haar vrouwzijn als tijdens haar politieke carrière als Tweede Kamerlid en Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. "Ik heb nooit meegemaakt dat ik anders werd behandeld omdat ik een vrouw was." Natuurlijk is ze obstakels tegen gekomen, maar die zouden er ook zijn geweest als ze man was geweest, benadrukt De Vries. "Je kunt wel bij elke tegenslag denken dat het met je vrouwzijn te maken heeft, maar je moet ook kunnen relativiseren."

— Mannenzaken

— Desondanks ervaren vrouwen blijkbaar drempels om in een bestuur zitting te nemen. Schaap heeft er onderzoek naar gedaan en is tot de conclusie gekomen dat het een kwestie is van 'Onbekend maakt onbemind'. Sowieso zijn de waterschappen niet veel in beeld, behalve dan als er een calamiteit dreigt. Bij vrouwen zou de beeldvorming nog eens worden getekend door het idee dat het waterschapsbestuur zich alleen met 'mannenzaken' bezig houdt. De Vries: "Veel vrouwen denken dat het allemaal heel technisch is en alleen over dijken en zo gaat, maar niets is minder waar. Het gaat juist over heel praktische zaken, zoals de verdeling van het budget. Het is niet anders dan bij een gemeente of provincie." Stap voor stap vooruitgaan is wat De Vries en Schaap te doen staat, denken ze. Historisch gezien zijn de waterschappen immers mannenbolwerken. Vooral in agrarische gebieden zijn vrouwen traditioneel ondervertegenwoordigd.

Die historische achterstand geldt ook voor de categorie 'Bedrijfsgebouwd' die vaak door leden van de Kamers van Koophandel wordt gekozen, ondanks het groeiende aantal vrouwelijke ondernemers.

— Net zoals er in het werkveld steeds meer vrouwen bijkomen, ook op hoge posities en in technische beroepen, zal het bestuur langzaamaan meer vrouwen gaan tellen, is de verwachting. Maar achterover leunen tot het probleem zich vanzelf oplost, is niet wat De Vries voor ogen heeft. Ze zal de nieuwe waterschapswet aangrijpen om het beeld van waterschapsbesturen bij te stellen, om zo meer vrouwen in het bestuur te krijgen. Bovendien geldt in het nieuwe verkiezingsstelsel dat in 2008 ingaat, voor veel categorieën een lijststelsel. Vrouwen hoeven zich dan niet meer zelf verkiesbaar te stellen, maar kunnen aanschuiven bij een lijst van een groepering. Wellicht dat dit al één drempel minder is, denken Schaap en De Vries, "omdat vrouwen zichzelf niet graag verkopen."

— Toch zouden vrouwen zelf ook wel vaker de concurrentie aanmogen gaan, vindt De Vries. "Ga op die zeepkist staan. Niet zozeer om jezelf te verkopen, maar om een standpunt uit te dragen en de strijd daarover aan te gaan." Uiteindelijk is dat niet alleen goed voor het bestuur, maar ook voor vrouwen. Want besturen is leuk, is de boodschap die het netwerk wil uitdragen. De Vries: "Besturen betekent maatschappelijk betrokken zijn. Het is goed voor je persoonlijke ontwikkeling, en het gaat ergens over. Het voordeel van waterschapsbesturen is dat je dat in alle rust kunt doen, want er wordt niet continu op je vingers gekeken. En je doet heel veel ervaringen en contacten op, dus wie weet wat het nog meer oplevert..."